

ОСОБЛИВОСТІ ОХОРОНИ ПРАЦІ ЖІНОК В УКРАЇНІ

Магістр М.О. Линь, керівник Г.І. Туровська

Національний університет водного господарства та природокористування, м. Рівне

На сучасному етапі історичного розвитку становище жінки в суспільстві суттєво змінилося. Конституція України на вищому законодавчому рівні закріпила рівність прав жінки та чоловіка. В силу цієї рівноправності жінка отримала економічну незалежність та самостійність. Таким чином, до її незмінної жіночої ролі додалася ще одна не менш важлива і трудомістка – працюючої жінки.

Трудове законодавство України, враховуючи фізіологічні особливості жіночого організму, з метою охорони материнства та дитинства, передбачає для жінок-працівниць певні пільги, переваги та додаткові гарантії, що стосуються охорони праці та здоров'я жінки. Адже, як відомо, психофізіологічні особливості жіночого організму спричинюються до того, що деякі виробничі чинники (наприклад, шум, вібрація, мікрокліматичні умови, загазованість, значне фізичне навантаження тощо) впливають на жінок більш несприятливо, ніж на чоловіків. Так законодавством забороняється застосування праці жінок на важких роботах і на роботах із шкідливими або небезпечними умовами праці, а також на підземних роботах, крім деяких підземних робіт (нефізичних робіт, або робіт по санітарному та побутовому обслуговуванню). Забороняється також залучати жінок до підіймання та переміщення речей, маса яких перевищує встановленні для жінок граничні норми. Залучення жінок до робіт у нічний час не допускається, за винятком тих галузей господарювання, де це викликається необхідністю та дозволяється як тимчасовий захід. Забороняється відмовляти жінкам у прийнятті на роботу і знижувати їм заробітну плату з мотивів, пов'язаних з вагітністю або наявністю дітей віком до трьох років, а одиноким матерям

за наявності дитини віком до чотирнадцяти років або дитини-інваліда. В разі відмови у прийнятті на роботу цим категоріям жінок роботодавець зобов'язаний повідомити причини відмови у письмовій формі. До вирішення питання про надання вагітній жінці відповідно до медичного висновку іншої роботи, яка є легшою і виключає вплив несприятливих виробничих чинників, її звільняють від роботи із збереженням середнього заробітку за попередньою роботою до досягнення дитиною віку трьох років.

За даними статистики, на важких ручних роботах в агропромислових комплексах чисельність жінок становить 20 %, а в будівництві – понад 25 % працівників. У цехах з важкими та шкідливими (і навіть з особливо важкими та шкідливими) умовами жінок налічується понад 30 %. І незважаючи на те, що існує Перелік, у якому заборонені для жінок ті види праці, які шкідливі для їх здоров'я та здоров'я майбутніх дітей, число жінок, що працюють у важких і шкідливих умовах, знижується вкрай повільно.

Таким чином, слід зауважити, що охорона праці жінок вимагає в сучасних умовах вдосконалення як нормативного, так і організаційного. Мова йде про доречність прийняття окремого закону щодо охорони праці жінок чи, принаймні, виділення норми щодо такої охорони в окремий розділ. Наявність такого механізму захисту законних прав та інтересів жінок дозволяє у повній мірі реалізувати державні програми у сфері розвитку праці жінок, яка тісно пов'язується з веденням домашнього господарства, вихованням дітей. Адже рівень захисту жінок у тому чи іншому суспільстві свідчить про зрілість держави, розвиненість її державно-правових інститутів та рівень суспільно-правової свідомості.